

Spørreliste nr. 152

KLÆR

Til denne listen hører et følgebrev, datert juni 1989.

1. Personlige opplysninger

Arbeid, (for pensjonister: tidligere arbeid), interesser, hobbyer (som avspeiler seg i klesgarderoben). Viktige forandringer i livet som har hatt direkte konsekvenser for klesbruken (flytting, skifte av arbeid, nye miljøer, nye interesser osv.).

2. Livsførsel og klesbruk

Fortell om din livsførsel og hvilke klær, yttertøy, hansker, smykker, slips, lommeørklær, vesker, nattøy osv. som du bruker ved ulike anledninger og ved forskjellige årstider. Det kan være på arbeid, (pensjonister: tidligere arbeid), ferie, helg og hverdag, i selskapslivet, ved familiehøytider, sport og friluftsliv og i hvile, på reiser, i kirke). Glem ikke undertøy og fottøy!

Fortell om din påkledning under overskrifter som for eksempel:

Arbeid:...

Hjemmearbeid:...

Friluftsliv:...

Større familiehøytider:...

Enkel selskapelighet:...

osv.

Finn selv på titler som passer med din nåværende livsførsel.

Hvis du har mange klær å variere med til de ulike anledninger vil vi gjerne at du forteller om alle antrekkene, og om hvilke du trives best i – og hvorfor.

Det kan kanskje bli nødvendig å titte inn i skuffer og skap etter de aktuelle plaggene.

Plagg som du har sluttet å bruke for lenge siden kan du hoppe over i dette avsnittet.

Det vi altså vil frem til er de enkelte plaggs utseende, farge, stoff, og – hvis du husker det – hvor og når de enkelte plagg er anskaffet.

De som i arbeidet bruker/har brukt verneklær/verneutstyr tar selvfølgelig med det.

Fortell også om eventuelle forventninger til påledning på jobb.

Skifter du klær når du kommer hjem fra jobb? Bytter du på bena hjemme/på arbeid når du kommer utenfra? Hva går du med på bena inne?

Bruker du forkle (husforkle, pynteforkle) når du gjør husarbeid? Når tar du det av og på?

3. Anskaffelse av klær

Ovenfor har vi bedt deg om å fortelle hvordan de enkelte plagg er anskaffet. De følgende spørsmål handler mer generelt om hvordan du forholder deg til klesanskaffelse.

På hvilke av følgende måter skaffer du deg klær (skriv om det er ofte, oftest, sjelden, eller av og til):

- butikk
- loppemarked
- ”utsalg”
- postordre
- egen søm/strikking/hekling
- skredder/sydame
- arvet, donert
- bruktbutikker, ”second hand”
- låne av andre

Liker du å gå på ”utsalg”? Synes du det kan gå sport i det – eller ender det med at du kommer hjem med unødvendige plagg – fordi de var billige? Fortell!

Er du ”impulskjøper” av klær – eller har du en garderobe som er planlagt, der klær og tilbehør passer sammen? Hender det at du kjøper deg et plagg som ”trøst”, når du føler deg nedfor?

Kjøper andre klær til deg noen gang?

Får du ofte klær i gave? Hvordan liker du det?

Har du med deg en smaksrådgiver når du kjøper klær (ektefelle, venn/venninne, barn og lignende)?

Hører du ofte på råd fra ekspeditører? Lar du deg lett overtale? Angrer du ofte på kleskjøp?

Spesielt til mannfolk: Er det du eller kona som bestemmer når du skal ha nye klær? Hvem kjøper – er kona med?

Hvor ofte omtrent kjøper du forskjellige typer klær? Fører familien klesbudsjett? Kan du sann omtrentlig si hvor stort det er – og hvor mange/alder/kjønn det gjelder?

Har du noen idé om de forskjellige familiemedlemmers andel av det samlede klesbudsjett?

Fortell hvordan det har vært i ditt miljø før og nå med hensyn til:

- konfirmasjonsklær, fikk/får man nye klær? Hva slags?
- 1. eller 17. mai-klær: fikk/får man nytt? Hva slags?
- Jul: fikk/får man nytt? Hva slags?

4. Kvalitet, stil, moter

Hvordan lar du deg inspirere til anskaffelse av klær (aviser, blader, motejournaler, andre folk – du ser noe pent på en annen)? Følger du med i Parisermotene?

Er dine barn, ektefelle, venner opptatt av at du er pent kledd? Påvirker det deg?

Kjøper du såkalte merkevarer? Hvilke merker liker du? Hvorfor?

Har du noen oppfatning av hva som er din spesielle klesstil? Prøv å beskrive den med noen få setninger.

Er det noen farger som spesielt er ”dine” farger, f.eks. med tanke på hår- og øyenfarge?

Føler du noen gang lyst til å kle deg dristigere enn du vanligvis gjør, for eksempel med sterke farger eller kraftige mønstre?

Er du fornøyd med din nåværende garderobe? Hva mangler eventuelt? Hva er galt?

Føler du deg uvel i klær som er gått av moten?

Syr du om – eller ”piffer opp” – gamle klær for å gjøre dem mer moderne?

Hvilke stoffkvaliteter foretrekker du – kunststoffer, blandingsstoffer eller rene naturmaterialer? Hvorfor? Har dette forandret seg i ditt liv?

Hvor viktig er det for deg at et plagg er lettstelt (vaskbart, strykefritt)?

Foretrekker du å kjøpe dyre klær som du kan ha lenge, eller billigere klær så du kan fornye din garderobe oftere?

Dette vil selvsagt variere fra plaggtype til plaggtype – prøv å si litt om hvordan du disponerer i din garderobe.

5. Stell av klær

Vi vil gjerne vite hvor opptatt du er av å stelle og vedlikeholde klærne dine. Hvis du er mann, og kona vanligvis steller tøyet, vil vi gjerne at du spør henne litt om dette!

Nedenfor har vi satt opp en liste med stikkord. Ta utgangspunkt i disse, fortell hvor ofte de ulike prosesser utføres (vi er tilfreds med ”omtrentlig”) – og fortell om forandringer i klesstell i den tiden du kan huske. Fortell gjerne det du husker din mor gjorde når det gjaldt klesstell.

Stikkord:

- vask
- rens
- lufting
- klesbørsting
- flekkfjerning
- lapping, stopping av strømper
- kunststopp
- oppmasking av strømper/strømpebukser
- stryking, stiving

Hvordan ordner du oppbevaring av forskjellige plaggtyper sommer og vinter (møllposer og lignende).

6. Klær som ikke lenger er i bruk

Det er mange måter å anvende klær som er gått ut av bruk på. Nedenfor er en liste over måter – fortell hva du pleier å gjøre.

- gi bort til bekjente
- gi bort til Frelsesarmeen
- gi bort til andre instanser (UFF, klær til Polen osv.)
- bruke gamle klær på hytta
- gjemme gamle klær i kasser på loftet – til barnebarna – eller ”fordi man kanskje kan sy dem om en gang” (Har du plass til å lagre gamle klær?)

- sende til loppemarked
- klippe opp og veve filleryer
- bruke gamle klær til filler og vaskekluter – hva slags klær?

Hender det at du rekker opp gamle gensere og gjenbraker garnet? Hender det at du spretter av knapper og glidelåser og gjemmer dette før du kaster et plagg?

Vi vil gjerne at du forteller om forandringer om har skjedd på dette området i løpet av ditt liv. Mange ting var nok annerledes for deg som var ung/voksen under krigen – vi har laget et eget avsnitt om dette til slutt i spørrelisten.

7. Diverse spørsmål

Legger du merke til hva folk har på seg? Hvem legger du mest merke til – kvinner eller menn?

Har du opplevet å være feil antrukket – hvordan følte det? Fortell om anledningen!

Spesielt for kvinner: Har du kommet i selskap der en annen har hatt samme kjole som deg? Hvordan følte det?

Har du en følelse av at visse grupper ”uniformerer seg” ved å gå kledd på en spesiell måte? Hva tror du er grunnen?

(Bunader er også en form for uniformering. Fordi det er så mange som har bunad, og fordi det knytter seg spesielle tradisjoner og følelser til det å bruke bunad, vil vi ta det opp spesielt i en annen spørreliste – om spesielle klesplagg.)

8. Klær og skotøy under krigen

Vi vil gjerne at du forteller om klær i krigens dager.

Det var ofte helt umulig å få tak i tøy, men folk var også meget oppfinnsomme når det gjaldt å utnytte det som fantes, både til klær og fottøy.

Fortell fritt – om dine egne erfaringer og om andres, om spesielle stoffer man brukte (for eksempel melsekker, fiskeskinn til sko) og om ferdigheter man tok opp (omsøm, spinning, veving, skomakeri osv.).

TAKK FOR HJELPEN!

Anne Moestue & Göran Rosander